

Звертаємо увагу суб'єктів господарювання на те, що з 04.04.2018 року набрав чинності Закон України «Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин» (№2042).

Закон був прийнятий Верховною Радою України ще 18 травня 2017 року, але основна частина його положень набирає чинності саме зараз.

Цей Закон визначає правові та організаційні засади державного контролю, що здійснюється з метою перевірки дотримання операторами ринку законодавства про харчові продукти, корми, здоров'я та благополуччя тварин, а також законодавства про побічні продукти тваринного походження під час ввезення (пересилання) таких продуктів на митну територію України.

Як зазначають фахівці та експерти галузі, йдеться про нову систему контролю якості та безпечності харчових продуктів, коли держава перестає диктувати підприємствам, що і як робити, а лише контролює, щоб продукція, що випускається, була безпечною для людини.

Закон передбачає перевірку інспекторами підприємств без попередження заздалегідь, окрім аудиту системи НАССР.

Ще однією новацією, яка запроваджується згаданим Законом, є періодичність перевірок. З набуттям чинності нового Закону контроль стане ризик-орієнтованим і буде проводитися з періодичністю, достатньою для досягнення цілей цього Закону – підвищення безпечності продуктів. Тобто підприємства перевірятимуть залежно від ступеню ризику для життя і здоров'я людей. Під час такої категоризації братимуться до уваги вид продукції, з якою має справу підприємство, особливості відповідного виробничого процесу, кількість виготовленої продукції, результати попередніх заходів державного контролю, ефективність бізнес-процесів підприємства й інша інформація, що може свідчити про порушення ним законодавства.

Також інспектори Держпродспоживслужби здійснюватимуть перевірки згідно з уніфікованим актом перевірки. Цей документ міститиме вичерпну кількість питань для перевірки і буде публічним, що мінімізує корупційні ризики. Водночас бізнес, який грубо порушує законодавство, відразу потрапляє в категорію високого ризику.

За порушення нового Закону передбачені жорсткі санкції для порушників. Так сума штрафу для юридичних осіб може досягати 70 тисяч гривень – залежно від скоєного правопорушення. Суми штрафів фіксовані й визначені у мінімальних заробітних платах (на 2018 рік встановлено мінімальна заробітна плата у місячному розмірі 3723 гривні), що знімає корупційні ризики та дозволяє уникнути можливості впливу перевіряючого на оператора ринку.

Закон визначає 8 видів порушень із 19-ти, накладанню яких передуює припис – письмова вимога посадової особи органу контролю про усунення порушення. Невиконання припису тягне застосування заходу адміністративного впливу у вигляді штрафу.

Якщо ж будуть виявлені фактори, які становитимуть загрозу для життя і здоров'я людини, то головний державний інспектор Держпродспоживслужби має право ухвалити рішення про тимчасове припинення роботи підприємства на строк до 10 робочих днів

Причому такі перевірки можуть бути не тільки на виробництві. Іноді, щоб знайти винного, буде перевірятися весь ланцюжок «Від лану до столу».

Крім того, Закон передбачає відеофіксацію інспекторами заходів контролю без згоди суб'єктів господарювання. При цьому право проводити відеофіксацію має й сам суб'єкт господарювання. Така норма дозволяє зробити процес перевірок більш прозорим.

Зміни очікують і на імпортерів харчових продуктів та кормів – це стосується облаштування прикордонних постів, переліку супровідних документів під час перевезення продукції, порядок і частота перевірки, підстави для відбору зразків і їх лабораторного дослідження в рамках фізичної перевірки.

Слід зауважити, що з 4 квітня поточного року у разі надходження звернення громадянина про порушення у сфері безпеки харчових продуктів Держпродспоживслужба має право здійснювати позапланові перевірки без отримання погодження органу державної влади, який здійснює формування політики у цій сфері (Державної регуляторної служби або Міністерства аграрної політики та продовольства). Реалізація положень Закону у цій частині дозволить оперативно реагувати на звернення фізичних осіб та проводити щодо усунення порушень.